

Kulturní rozmanitost

Usnesení Evropského parlamentu o přípravě úmluvy o ochraně rozmanitosti kulturního obsahu a uměleckého vyjádření

Evropský parlament,

- s ohledem na své usnesení ze dne 14. ledna 2004 o ochraně a podpoře kulturní rozmanitosti : roli Evropských regionů a mezinárodních organizací, jako je UNESCO a Rada Evropy,¹
 - s ohledem na sdělení Komise „Směrem k mezinárodnímu nástroji kulturní rozmanitosti“ (KOM(2003)0520),
 - s ohledem na své usnesení ze dne 12. března 2003 o Všeobecné dohodě o obchodu a službách (GATS) v rámci WTO, včetně kulturní rozmanitosti,²
 - s ohledem na Všeobecnou deklaraci UNESCO o kulturní rozmanitosti ze dne 2. listopadu 2001,
 - s ohledem na čl. 149 odst. 1 Smlouvy o ES a článek 151 Smlouvy o ES,
 - s ohledem na preambuli a článek 22 Charty základních práv Evropské unie,
 - s ohledem na čl. I-3 odst. 3 čtvrtý pododstavec Smlouvy o Ústavě pro Evropu, který stvrzuje, že Unie respektuje svou bohatou kulturní a jazykovou různorodost a dbá na zachování a rozvoj evropského kulturního dědictví, a na čl. III-315 odst. 4 třetí pododstavec, který stvrzuje, že při sjednávání a uzavírání dohod v oblasti obchodu kulturními a audiovizuálními službami, pokud by tyto dohody mohly ohrozit kulturní a jazykovou rozmanitost Unie, Rada rozhoduje jednomyslně,
 - s ohledem na rozhodnutí Generální konference UNESCO ze dne 17. října 2003 zahájit práci vedoucí k vypracování návrhu Úmluvy o kulturní rozmanitosti pro příští zasedání Generální konference v roce 2005,
 - s ohledem na čl. 108 odst. 5 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že mezi prosincem 2003 a květnem 2004 se uskutečnila jednání nezávislých odborníků s cílem vytvořit první předběžný návrh úmluvy,
- B. vzhledem k tomu, že se počínaje zářím 2004 uskutečnila řada mezivládních jednání s cílem dokončit předběžný návrh úmluvy a zprávu,

¹ Úř. věst. C 92 E, 16.4.2004, s. 322.

² Úř. věst. C 61 E, 10.3.2004, s. 289.

- C. vzhledem k tomu, že Všeobecná deklarace UNESCO o kulturní rozmanitosti přijatá v listopadu 2001 byla vítaným krokem směrem k mezinárodní spolupráci, ale ukázalo se, že je nedostatečnou reakcí na ohrožení kulturní rozmanitosti v globalizujícím se světě,
 - D. vzhledem k tomu, že návrh úmluvy UNESCO má za cíl zajištění a ochranu rozmanitosti kulturního obsahu a uměleckého vyjadřování, a vzhledem k tomu, že jejím cílem je usnadnit rozvoj a přijímání kulturních politik a vhodných opatření na ochranu a podporu rozmanitosti kulturního vyjadřování a také podpořit širší mezinárodní kulturní výměny,
 - E. vzhledem k tomu, že zatímco cíl úmluvy souvisí s kulturními otázkami – oblastí, v níž podle článku 151 Smlouvy nepřísluší Společenství harmonizační pravomoci – opatření zaměřená na plnění daných cílů mohou zahrnovat ustanovení s vlivem na „acquis communautaire“; jinými slovy, návrh úmluvy UNESCO je smíšená dohoda a zahrnuje řadu ustanovení spadajících do působnosti Společenství,
 - F. vzhledem k tomu, že Rada proto dne 16. listopadu 2004 souhlasila s tím, že Komise bude oprávněna vyjednávat jménem Společenství o těch částech znění návrhu UNESCO, které spadají do působnosti Společenství,
 - G. vzhledem k tomu, že členské státy mají povinnost úzce spolupracovat se Společenstvím s cílem zajistit jednotu při vyjednávání a uzavření jakéhokoliv znění,
 - H. vzhledem k tomu, že článek 300 Smlouvy stanovuje procedurální pravidla s ohledem na dohodu Společenství a zahrnuje konzultace s Evropským parlamentem o návrhu uzavřít takovou dohodu,
 - I. vzhledem k tomu, že je důležité, s ohledem na smíšenou dohodu, aby spolu členské státy a všechny orgány společenství úzce spolupracovaly,
1. připomíná, že úmluva musí být nástrojem mezinárodní spolupráce ve prospěch kulturního rozvoje, a domnívá se, že návrh úmluvy představuje vážný pokus odpovědět na výzvy, které pro kulturní rozmanitost představuje globalizace a mezinárodní obchodní politika, a vítá proces ustavení závazného a normotvorného nástroje na ochranu kulturní rozmanitosti;
 2. domnívá se, že členské státy musí vyvinout veškeré úsilí ke koordinaci svých stanovisek, a to mezi sebou i se Společenstvím;
 3. vyjadřuje svou obavu, že jakýkoliv nedostatek jednoty naruší postavení a důvěryhodnost Společenství při vyjednávání, a zdůrazňuje důležitost jednoty EU a nezbytnost toho, aby byl Evropský parlament plně zapojen do vymezení jasného mandátu, a také zohlednění názorů vyjadřovaných občanskou společností;
 4. trvá na tom, aby Komise nejen poskytovala nejnovější informace o vyjednávání v rámci organizace UNESCO Radě, ale také zajistila úplnou informovanost Evropského parlamentu;
 5. domnívá se, že navrhovaná úmluva UNESCO musí velmi jasně zdůraznit práva signatářských států vytvářet, udržovat a provádět politiky a právní předpisy na podporu a ochranu kulturní rozmanitosti a plurality médií; má za to, že je nezbytné posílit práva

obsažená v úmluvě a vzdorovat všem pokusům jakýmkoliv způsobem prostřednictvím této úmluvy tato práva rozmělnit a oslabit;

6. je přesvědčen, že úmluva musí uznat velmi důležitou roli, kterou hrají veřejné služby, zejména provozovatelé veřejnoprávního vysílání, v rámci ochrany, podpory a rozvoje kulturní rozmanitosti a identity a přístupu všech občanů ke kvalitnímu obsahu a znalostem;
7. zdůrazňuje, že přestože kulturní služby a produkty mají dvojitou povahu ekonomického a kulturního zboží, nelze je stavět na roveň běžnému zboží;
8. zdůrazňuje také, že přístup k rozmanité nabídce kulturního obsahu jak národního, tak pocházejícího ze všech regionů světa, je základním právem;
9. trvá na tom, že Evropská unie a její členské státy by neměly během procesu vyjednávání a uzavření této úmluvy učinit nic, co by ohrozilo kulturní rozmanitost nebo narušilo schopnost vlád podporovat kulturní rozmanitost a identitu;
10. vyzývá Generální konferenci UNESCO a vyjednávající strany, aby zajistily, že se úmluva bude vztahovat na všechny formy projevů kultury;
11. vyzývá všechny vyjednávající strany, aby vyvinuly veškeré úsilí a dokončily návrh tak, aby příští Generální konference UNESCO v říjnu 2005 v Paříži mohla návrh přijmout;
12. je přesvědčen o tom, že pluralismus médií musí být základním principem úmluvy;
13. trvá na tom, že úmluva musí zaručovat transparentnost, zásadu proporcionality a demokratické zásady;
14. trvá na tom, že úmluva musí být založena na zásadách individuálních lidských práv, jak jsou stanovena v mezinárodních nástrojích, včetně práva na svobodu informací a názoru, a práv duševního vlastnictví;
15. je přesvědčen, že otázka vztahu mezi mezinárodním obchodním právem a budoucí úmluvou UNESCO je klíčovým aspektem, k němuž by se mělo nejlépe přistupovat tak, aby kulturní rozmanitost měla přinejmenším tutéž prioritu jako ostatní politiky, a v žádném případě prioritu menší;
16. je toho názoru, že v úmluvě musí být stanoven jednoduchý, jednotný a závazný mechanismus urovnávání sporů, aby se mezinárodním právem vytvořila judikatura v oblasti kulturní rozmanitosti;
17. domnívá se, že jakékoliv vymezení kulturních odvětví v úmluvě musí zahrnovat nejen výrobu, ale také tvorbu, zveřejňování, propagaci, šíření, vystavování, poskytování, prodej, vytváření sbírek, uchovávání a ochranu kulturního zboží a služeb;
18. domnívá se, že úmluva musí uznat význam přímé i nepřímé veřejné finanční podpory a že signatářské státy mohou rozhodovat o povaze, výši a příjemcích takové podpory;

19. domnívá se, že státy by si měly zachovat právo organizovat, financovat a vymezovat pravomoci institucí poskytujících veřejné služby, které jsou určeny k ochraně kulturní rozmanitosti a plurality médií, zejména poskytovatelů veřejnoprávního vysílání, s cílem zajistit jejich demokratickou a sociální relevantnost pro jejich společnosti, a že toto musí platit i ve věku digitálních znalostí;
20. domnívá se proto, že úmluva musí chránit práva signatářských států rozšířit své kulturní politiky i na obsah nových médií a nové způsoby šíření, a že zásada technologické neutrality musí být v úmluvě výslovně zmíněna;
21. vítá návrh na Observatoř kulturní rozmanitosti v rámci UNESCO, která musí být provozována ve spolupráci s odbornými organizacemi;
22. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, vládám členských států a kandidátských zemí, Výboru regionů, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru, Radě Evropy a organizaci UNESCO.